

vorbește despre altceva. Mihaela Michailov l-a surclasat pe Shakespeare, Alexandra Badea pe Grotowski căruia, în același FNT, tocmai i s-a dedicat un simpozion.

Teatrul Național din Timișoara a fost prezent în Festival cu trei spectacole, egalat la număr doar de Teatrul Național din Cluj, și, în plus, și-a subminat cu această *Barbie* o substanțială parte din prestigiul recâștigat cu prețul a patru ani de trudă. Se gândește oare cineva la asta? Pe de altă parte, cu banii cheltuiți pentru aducerea acestei subproducții, Festivalul Național de Teatru ar fi putut, bunăoară, tipări un caiet-program lizibil. Nu ca acela din care eu mă trudesesc să transcriu distribuția. Nimeni nu face astfel de socoteli. Doar eu. Care, se vede treaba, nu sunt deloc zen, și îmi pierd vremea cu calcule inutile. Criză mare, monșer!

Alexandru ȘTEFAN

Tirada unui peltic

Care sunt limitele de afirmare ale unei expresii artistice? Ce să rostești și câtă grijă să ai să te faci înțeles? Este oare posibil ca valoarea unei intenții să fie superioară faptei în sine? La această întrebare am putea răspunde exemplificând cu spectacolul *Prințesa Turandot*, montat de Andriy Zholdak la Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu.

Deși acțiunea basmului se petrece undeva în China regalistă a vremurilor apuse, în căutarea unei note voit ironice la adresa actualei forme de guvernământ, regele poartă însemnele naziste. Supușii săi, îndoctrinați de rigoarea specifică totalitarismului, îi ascultă orbește poruncile, și la fel de orbește aleg să moară pentru fiica sa. Ca să motiveze ura nestăvilită a prințesei față de bărbați, Zholdak a apelat la o explicație freudiană, trădând la un nivel foarte fin și deloc vulgar relația incestuoasă pe care o avea aceasta cu tatăl ei. Înarmat cu arpile acvilei cuceritoare, *Altoum* se complace așadar în jocurile macabre ale fiicei sale: se profită de slăbiciunile lui fără limită în asemenea măsură, încât ajunge să se identifice cu bufonul depersonalizat ce-l însoțește. Sărac în replici și relaționări concrete, spectacolul lui Zholdak încearcă să păstreze la nivel superficial un aer de *commedia dell'arte* ultramodernizată, motivând în tușe psihedelice (definitorii pentru regizorul ucrainean) acțiuni aparent grave, încărcate de semnificații onirice. Pașii greoi, trupurile contonșionate, lumina difuză... sunt numai câteva elemente ce se străduiesc să creeze o stare de suspans continuă. Dar, probabil din pricina emoțiilor de premieră, actorii nu au reușit să fie la înălțimea așteptărilor impuse de regizor: jocurile mimice făcute în grabă și la scară mică au sfârșit prin a fi neclare, iar cum în expresivitatea lor se îmbinau scenele, firul epic al poveștii a fost imposibil de urmărit.

Scenografia lui Dragoș Buhagiar a încercat să creeze o punte de legătură între măreția dovedită a Greciei Antice și idealul de măreție la care aspiră nefericitul regat fascist. Simbioza cu efectele audio a avut rolul de a defini cât mai bine spațiile, dar nefavorizate de jocul actoricesc, acestea au avut un aer mai degrabă fușerit: zidurile invizibile ale sugestiei păreau dărâmate cu nepăsare de gesturile stinghere și neclare ale personajelor.

Pe scurt, am putea asemui spectacolul lui Zholdak cu un splendid poem despre viață, moarte, iubire și artă, rostit din păcate de un peltic: pentru că numai cineva pasionat de epoca iluministă ar fi putut rezona la monologul lui Chiriac, numai cineva sătul de bufonul împopoțonat al Italiei Renascentiste ar fi putut sesiza răstunarea valorică a tipologiilor de personaje propuse, și în principiu, numai cineva care a citit textul original al lui Gozzi ar putea pricepe ceva din ceea ce vrea să spună regizorul.